

عصای موسی و پرندگان ابابیل

تذکره راست بر ناراستی‌های موجود در کتاب
روشن‌های تأویل قرآن (بخش تطبیقات باطل)
اثر دکتر محمد کاظم شاکر

سید محمد رضوی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تبریز مرکز)

شیماسادات فخر حسینی

(کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث)

سرشناسه: رضوی، سید محمد
عنوان قرارداد: روش‌های تأویل قرآن: معناشناسی... برگزیده، شرح.
عنوان و نام پدیدآور: عصای موسی و پرنندگان ابیابیل: نقدی راست بر
ناراستی‌های موجود در کتاب روش‌های تأویل قرآن (بخش تطبیقات باطل)
اثر دکتر محمد کاظم شاکر / دکتر سید محمد رضوی، شیما سادات فخر
حسینی.

مشخصات نشر: تهران: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۳۸۰ ص.

شابک: ۲- ۵۷۰- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

موضوع: شاکر، محمد کاظم، روش‌های تأویل قرآن: معناشناسی... نقد و
تفسیر.

موضوع: تفاسیر، تاریخ و نقد، تأویل

شناسه افزوده: فخر حسینی، شیما سادات

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۹۰۲۴ ر ۲ ش / ۲ / ۹۱ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۷۱

شابک ۲- ۵۷۰- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸ ISBN 978 - 964 - 539 - 57۰ - 2

عصای موسی و پرنندگان ابیابیل

نویسندگان:

دکتر سید محمد رضوی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی)

شیما سادات فخر حسینی

(کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث)

ناشر: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: بهمن

قیمت: ۳۰/۰۰۰ تومان

اینستاگرام:
monir_publisher

تهران، خیابان مجاهدین، چهارراه آپس‌دار، ساختمان پزشکان، واحد ۹
تلفن و فاکس: ۷۷۵۲۱۸۳۶ (خط ۶)

پست الکترونیک:
info@monir.com

کانال تلگرام:
telegram.me/monirpub

مقدمه ۱۱

فصل نخست: اصول و مبانی تائیل

بخش نخست - معرفی نگارنده و محتویات کتاب روش های تأویل قرآن	۱۷
بخش دوم - تأویل	۱۹
بخش سوم - جری و تطبیق	۳۵
بخش چهارم - مجاز	۳۹
بخش پنجم - جایگاه سیاق و شکستن سیاق در تفسیر و تأویل قرآن	۴۹
بخش ششم - غلو و غالی	۵۷

فصل دوم - نقد و بررسی آیات

بخش نخست - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره وجود نازنین خاتم النبیین، سید الأنبیاء والمرسلین	۷۳
حضرت محمد مصطفی ﷺ می باشد	۷۳
بخش دوم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره سیده کائنات وجود نازنین حضرت صدیقه کبری	۸۷
فاطمه زهراء علیها السلام می باشد	۸۷
بخش سوم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره ابوالاکم الهادیین المهدیین وجود نازنین امیرالمؤمنین	۱۲۷
حضرت علی بن ابی طالب علیهما السلام می باشد	۱۲۷

بخش چهارم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره ولایت مولی المومنین حضرت علی علیه السلام می باشد .. ۱۹۱

بخش پنجم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره منکران ولایت امیرالمؤمنین حضرت علی علیه السلام

و دشمنان آن حضرت می باشد .. ۲۱۵

بخش ششم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره سیدی شباب اهل الجنة وجود نازنین

حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام و حضرت سیدالشهدا علیه السلام می باشد .. ۲۳۹

بخش هفتم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره ولی امر منتظر بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد .. ۲۵۱

بخش هشتم - بررسی آیاتی که تأویلشان درباره وجود نازنین چهارده نور پاک و معصوم علیه السلام می باشد .. ۲۹۱

فصل سوم - نتیجه گیری

نتیجه گیری و جمع بندی .. ۳۵۱

منابع .. ۳۵۵

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله العلي العظيم الذي بعظمته ونوره أبصر قلوب المؤمنين وبعظمته ونوره عادا^۱ 'جاملون وبعظمته ونوره ابتغى من في السموات ومن في الأرض إليه الوسيلة بالأعمال' 'ختلف الأديان المتضادة فمصيب ومخطيء وضال ومهتدي وسميع واصم وبصير وأعمى حيران الحمد لله الذي عرف ووصف دينه محمد - صلى الله عليه وآله الطيبين الطاهرين'

به نام خداوند بخشنده مهربان خداوند از آن خدای بلندمرتبه و باعظمتی است که با عظمت و نورش قلوب مؤمنان را بصیرت بخشید و به سبب عظمت و نورش جاهلان با او دشمنی کردند. و به عظمت و نورش هر کس که در آسمانها و زمین است با اعمال مختلف و ادیان متضاد جویای [یافتن] وسیله به سوی او شدند. پس گروهی به حق اصابت کننده اند و عده ای به خطا رفته اند. گروهی گمراه و دسته ای را یافته اند. عده ای شنوا و جماعتی کر هستند. گروهی بینا و دسته ای کور و حیران اند، پس سراسر ستایش از آن خدایی است که حضرت محمد ﷺ دینش را شناخت و وصف کرد.

قرآن کتاب هدایت است و برای هدایت و سعادت بشر نازل گردیده و همانند دیگر کتابها نیست تا برای هر موضوعی، فصل مستقلی را اختصاص دهد و مطالب هر موضوع یکجا و به صورت متوالی ذکر شده باشد. قرآن در عین پراکنده گویی و بیان مطالب مختلف، باز هم از کمال ارتباط و انسجام والایی برخوردار است و باید گفت که این روش، بهترین روشی است که می توانست از آن استفاده کند.

بسیاری از آیات مجمل قرآن به شرح و تفسیر پیامبر اکرم ﷺ و حضرات معصومین علیهم السلام

وابسته است، چه رسد به آیات متشابه که تفسیر و توضیحشان جز به دست آن معادن و خزائن وحی الهی علیه السلام امکان پذیر نمی باشد.

یکی از انحرافات بزرگی که در تفسیر قرآن به وجود آمده است، عدم توجه به روایات معصومین علیهم السلام می باشد. روایت ذیل که از امیر مؤمنان علیه السلام منقول است، مؤید این گفتار می باشد که فرمودند:

بر حذر باش از اینکه قرآن را به رأی خودت تفسیر کنی بلکه آن را از عالمان واقعی (راسخان در علم) بیاموز؛ زیرا چه بسا تنزیل (ظاهر) آیه ای شبیه کلام بشر بوده و حال آنکه سخن خداوند است. و تأویل (باطن) آن نیز هیچ شباهتی به کلام بشر ندارد. هم چنان که هیچ چینی از آفریدگان شبیه خداوند نیست. و از آنجا که فعل خدا شباهتی به فعل بشر ندارد کلام او نیز شبیه کلام بشر نیست. کلام خدا صفت اوست، در حالی که کلام بشر فعل اوست. بنابراین سخن خدا را همچون سخن آفریدگان مپندار که در این صورت هلاک گشته و گمراه می گردی.

متأسفانه در هر عصر و زمان، افرادی پیدا می شوند که راه مستقیم و شریعت سهله را کنار گذاشته و به جای متمسک شدن به اصول و طهارت علیه السلام که معادن علم و دانش خداوند متعال هستند، خود و دیگران را از عالم آن امنای پروردگاری نیاز دانسته و مطالبی را که در احادیث آن بزرگواران در بیان تفسیر و تأویل آیات الهی می خوانند مطابق سلیقه و افکار خود برداشت کرده و برای صحه گذاشتن بر اندیشه و معای، خویش، روایات را با دلایل معدودی چون ضعف سند، غالی بودن راوی و... رد می کنند.

این اشخاص در حقیقت عمداً یا سهواً قرآن کریم را عادی عقل و خواهش های نفسانی خودشان قرار داده و نه فقط در طریق هدایت قدم نمی نهند بلکه پیوسته در گرداب انحرافات فکری خود فرومی روند.

به اعتقاد نگارندگان این کتاب، یکی از کتاب هایی که در عصر حاضر، رشته تحریر درآمده و در بخشی از آن، راه را به صواب طی نکرده است، کتاب روش های تأویل قرآن، اثر آقای دکتر محمد کاظم شاکرمی باشد. این نوشتار بر آن است که با ارائه دلایل متقن قرآنی و روایی و مبانی برگرفته از آموزه های معصومین علیهم السلام گفتار نویسنده را در بخش تطبیقات باطل مورد نقد و بررسی قرار دهد.

این کتاب فصول و بخش های ذیل را تحت پوشش قرار داده است:

فصل اول را در دو بخش طبقه بندی کرده ایم که در بخش اول آن توضیحاتی درباره نویسنده کتاب روش های تأویل قرآن و محتویات کتاب ایشان آورده ایم و در بخش دوم به شناسایی و توضیح عناوینی چون تفسیر و تأویل، جری و تطبیق، مجاز، سیاق و شکستن سیاق مبادرت نموده ایم.

فصل دوم را که پیکره اصلی کتاب است، براساس موضوعات مختلف، به هشت بخش تقسیم کرده ایم و در آن به نقد و بررسی شبهات آقای دکتر شاکر پرداخته ایم و صحت روایاتی که ایشان رد کرده اند را با دلایل مختلف عقلی و نقلی به اثبات رسانده ایم. و در نهایت در فصل سوم، نتیجه گیری کلی از مطالب بیان شده را آورده ایم. ناگفته نماند که در این کتاب همواره سعی نموده ایم که این فرمایش حضرت امام صادق (علیه السلام) را نصب العین خویش قرار دهیم که می فرمایند:

و بحسبکم أن تقولوا ما قلنا و تصمتوا عما صمتنا فإنکم إذا قلتم ما نقول و سلّمتم لنا فیما سکتنا عنه فقد آمنتم بمثل ما آمنّا به قال الله تعالی: ﴿فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنُتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا﴾^۱.

برای شما. همین قدر کافی است که بگویید آنچه را که ما گفته ایم و لب فروبندید از آنچه ما مسکوت گذارده ایم، پس هر گاه شما آنچه را که ما گفته ایم بگویید و درباره آنچه نگفته ایم نسألکم ما انید مسلماً ایمان آورده اید به آنچه ما به آن ایمان آورده ایم. [همان گونه] که خدای تعالی فرموده است: «پس اگر آنان ایمان بیاورند به مانند آنچه شما به آن ایمان آورده اید مسلماً هدایت می شوند.»

و ما توفیقی إلا بالله العلی العظیم
و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

نگارندگان:

دکتر سید محمد رضوی
سیماءادات فخر حسینی

۱. البقرة: ۱۳۷

۲. الفیة (للعمانی)، ص ۵۳، ح ۴